

Forord

Denne antologien springer ut av pedagogikkmiljøet ved Høgskolen i Innlandet på Lillehammer. Anledningen er at miljøet i studieåret 2021/22 feirer 50-årsjubileum. Det første studiet, *ettårig studium i pedagogikk*, startet i august 1971 med 34 studenter og en stab på fire: tre høgskolelektorer og en undervisningsleder. Året etter startet det andre studiet, *ettårig studium i spesialpedagogikk for yrkeslærere*. I dag består miljøet av rundt tusen studenter fordelt på studier i pedagogikk og spesialpedagogikk fra begynnernivå til doktorgradsnivå og en fagstab på nærmere femti personer.

Lillehammer-pedagogene ville skape et alternativ til den «etablerte pedagogikken» ved Universitetet i Oslo, og var det første av flere alternative studier i 1970-årene. Alternativet rettet seg både mot pedagogikk som studiefag og forskningsfag. Miljøet betraktet pedagogikkens idé og oppdrag på en annen måte enn ledelsen ved Pedagogisk forskningsinstitutt (PFI) under Universitetet i Oslo. Motsetningen speilet en større, historisk diskusjon: Hva var fagets identitet og berettigelse, eller om en vil, fagets *raison d'être*?

Spørsmål som dette har ingen eviggyldige svar. Fagets legitimering skifter med tid og kontekst. I denne antologien har vi invitert et knippe forfattere som underviser og forsker i faget, dels fra Lillehammer-miljøet og dels utenfra, til å kaste lys over denne problemstillingen anno 2021. Vi har utfordret dem til å reflektere over endringer og utfordringer for faget innenfor ulike nedslagsfelt: barnet, eleven og studenten. Likeledes har vi spurt for pedagogikk som forskningsfag: Hvilken retning har forskningen i faget tatt i de senere år? Og sett i lys av positivismedebatten og spørsmålet om objektivitet i forskningen, som var et kjernetema i 1970-årenes pedagogikkdebatt, hvilke metodologiske spørsmål og trender står vi overfor i dag?

Antologiens første kapittel går nærmere inn på bakgrunnen for bokens tema og gir avslutningsvis en kort presentasjon av de 16 påfølgende kapitlene, inndelt i fem deler: *I: Barnet, barndommen og barnehagen; II: Eleven, skolen og spesialpedagogikken; III: Studenten og studiefaget; IV: Forskningsfag og politikk; Epilog.*

Vi vil takke alle forfatterne som har bidratt med tekster til boken. Fra invitasjonen gikk ut til ferdig bok har redaksjonen opplevd responsen og sam-

arbeidet med forfatterne som en god prosess. Takk også til fagfeller som har gitt kommentarer til bidragene, de har bidratt til å styrke tekstenes kvalitet. Endelig vil vi også rette en stor takk til forlagsredaktør Balder Holm, som har lost antologien i havn mellom bokpermene. Antologien publiseres både som open access og i papirformat. Takk til Høgskolen i Innlandet, Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk for økonomisk støtte til utgivelsen.

Lillehammer, november 2021

Harald Thuen, Synnøve Myklestad og Stine Vik